

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Samenwerking onderwijs in geslotenheid en in residentiële instellingen en samenwerkings- verbanden PO en VO

Samenwerking onderwijs
in geslotenheid en in
residentiële instellingen en
samenwerkingsverbanden
PO en VO

Inhoudsopgave

Vooraf	7
De opdracht van de werkgroep	9
De werkwijze	9
Eén randvoorwaarde, vier basisafspraken	9
Afspraak 1	10
Afspraak 2	10
Afspraak 3	10
Afspraak 4	10
Stroomschema en stappenplan ononderbroken schoolloopbaan voor leerlingen in scholen verbonden aan (open) residentiële instellingen	11
Bijlage Formulier t.b.v. informatieoverdracht	13

Vooraf

In maart 2013 verscheen de eerste versie van ‘Focus op onderwijstraject: een handreiking voor een doorlopend onderwijstraject voor, tijdens en na gesloten verblijf’. In november 2014 volgde een update van deze handreiking. De handreiking beschrijft succesfactoren die de kans op een ononderbroken schoolloopbaan van jongeren die tijdelijk in geslotenheid verblijven kunnen vergroten. De Wet passend onderwijs biedt hierbij inmiddels een aantal handvatten die van belang zijn om deze aansluiting tot stand te brengen. Eén daarvan is de rol en verantwoordelijkheid van een samenwerkingsverband.

In oktober 2014 is de handreiking aan de orde geweest tijdens een conferentie van het platform samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs. Hier ontstond het idee om een overleg te organiseren tussen directeuren van samenwerkingsverbanden en directeuren van scholen die onderwijs in geslotenheid verzorgen, met als doel onderling knelpunten en kansen uit te wisselen. Dit overleg vond op 12 december 2014 plaats. Hier is besloten dat een werkgroep, waarin beide partijen en het ministerie van OC&W vertegenwoordigd zijn, concrete samenwerkingsafspraken tussen samenwerkingsverbanden VO en onderwijs in geslotenheid gaan opstellen. Gedragswerk verzorgde het secretariaat.

Op 2 november 2015 zijn de resultaten van de werkgroep besproken en vastgesteld. Toen is ook de wens uitgesproken om de werkgroep, in een aangepaste samenstelling, een doorstart te laten maken met als doel ook de samenwerking en afstemming tussen samenwerkingsverbanden PO en VO en scholen in (open) residentiële instellingen te bevorderen. Het verschil in bekostiging tussen ‘open’ en ‘gesloten scholen’ zorgt in de praktijk voor een aantal specifieke vraagstukken, waardoor de genoemde basisafspraken niet als vanzelfsprekend ook in de open residentiële context passend zijn. Zo heeft een samenwerkingsverband — omdat de zorgbehoefte leidend is — bijvoorbeeld geen regie over en zicht op de plaatsing op een instellingsschool, maar is het wel verantwoordelijk voor de bekostiging.

De opdrachten van de werkgroep

De werkgroep formuleerde haar eerste opdracht als volgt:

“Welke landelijke -zoveel mogelijk praktische- werkafspraken moeten en kunnen, uitgaande van de huidige wet- en regelgeving en op basis van de huidige –te inventariseren- knelpunten, Samenwerkingsverbanden VO en scholen die onderwijs in geslotenheid verzorgen (en v.v.), maken om de aansluiting tussen het Voortgezet Onderwijs en het onderwijs in geslotenheid te verbeteren.”

De tweede opdracht van de werkgroep was:

“Welke landelijke werkafspraken kunnen, uitgaande van de huidige wet- en regelgeving, samenwerkingsverbanden PO en VO maken met scholen die onderwijs bieden aan leerlingen die verblijven in open (semi) residentiële instellingen met als doel de kans op een doorlopend onderwijstraject voor deze leerlingen te vergroten.”

De werkwijze

De werkgroep heeft ervoor gekozen om een aantal basisafspraken te maken die voor beide partijen uitvoerbaar zijn. De achterliggende gedachte hierbij is dat deze afspraken de kans op onderling contact ten behoeve van een doorlopende leerlijn verhogen. Als dit tot stand komt, is er eventueel ook een basis om de samenwerking nog verder uit te bouwen.

Naast een inventarisatie van de belangrijkste knelpunten hebben er in de werkgroep discussies plaatsgevonden over hoe scholen en samenwerkingsverbanden zich tot elkaar verhouden en op welke wijze afspraken met het onderwijs in geslotenheid het beste kunnen worden gemaakt. De werkgroep is er in geslaagd alle afspraken in consensus te maken.

Afspraken tussen samenwerkingsverbanden VO en onderwijs in geslotenheid

Met name in de Justitiële Jeugd Instellingen (JJI) is het aantal zgn. kortverblijvers, jongeren die korter dan zes weken in een instelling verblijven, hoog. Globaal gaat het hierbij om twee op de drie jongeren. Om samenwerkingsafspraken werkbaar te maken is een minimale verblijfsduur echter noodzakelijk. Om deze reden stelt de werkgroep als randvoorwaarde:

De afspraken hebben betrekking op leerlingen die tenminste twee weken in geslotenheid verblijven.

NB. Bij een verblijf korter dan twee weken is het maken van afspraken niet mogelijk.

De werkgroep heeft vastgesteld dat het wenselijk is om voor de overdracht van informatie met één format te werken vanuit onderwijs in geslotenheid. Dit zorgt voor eenduidigheid en draagt bij aan de herkenbaarheid. Het voorgestelde format is in de bijlage te vinden.

Afspraak 1

Er komt een standaard formulier voor informatieoverdracht dat alle scholen, die onderwijs in geslotenheid verzorgen, gebruiken. Het document is zowel bruikbaar bij plaatsing in geslotenheid als bij uitstroom naar vervolgonderwijs. NB. Er kan in het document verwezen worden naar het ontwikkelingsperspectief (OPP). Dit dient dan bijgevoegd te worden.

De werkgroep is ervan overtuigd dat een contactpersoon bij de school van herkomst een belangrijke bijdrage kan leveren in het realiseren van een doorlopende leerlijn tijdens de periode in geslotenheid en (eventueel) ook in de (onderwijs)situatie daarna.

Afspraak 2

Naast overdracht van schriftelijke informatie is een contactpersoon op de VO-school van herkomst voor onderwijs in geslotenheid van cruciaal belang om -desgewenst- nader af te stemmen over het onderwijsprogramma van de leerling tijdens het verblijf in geslotenheid. De naam van de contactpersoon en de contactgegevens worden op het inlichtingenformulier vermeld.

De werkgroep is van mening dat een snelle overdracht van informatie belangrijk is om een passende start te maken tijdens het verblijf in geslotenheid. Als de school van herkomst hierbij "in gebreke blijft" is het belangrijk dat het SWV in actie kan komen om deze overdracht alsnog tot stand te brengen.

Afspraak 3

Onderwijs in geslotenheid verzoekt de school van herkomst om binnen 5 werkdagen het inlichtingenformulier ingevuld te retourneren. Indien de VO-school hier geen gehoor aan geeft, stelt het onderwijs in geslotenheid het SWV waar de school deel van uitmaakt hiervan op de hoogte. Het SWV herhaalt het verzoek bij de betreffende VO-school.

De werkgroep constateert dat er grote verschillen zijn bij onderwijs in geslotenheid in de mate waarin men bekend is met VO-scholen. Dit wordt mede beïnvloed door het feit of plaatsingen in de regio of met name landelijk plaatsvinden. In het algemeen kan gesteld worden dat hoe verder de plaatsing, des te groter de rol van het SWV zal zijn in het realiseren van een passende plek voor de leerling. Vanzelfsprekend blijft de zorgplicht van scholen van kracht. Ongeacht de rol van een SWV bij de plaatsing stelt de werkgroep voor om het SWV te betrekken bij alle leerlingen die terecht (moeten) komen bij een school die aangesloten is bij het betreffende samenwerkingsverband.

Afspraak 4

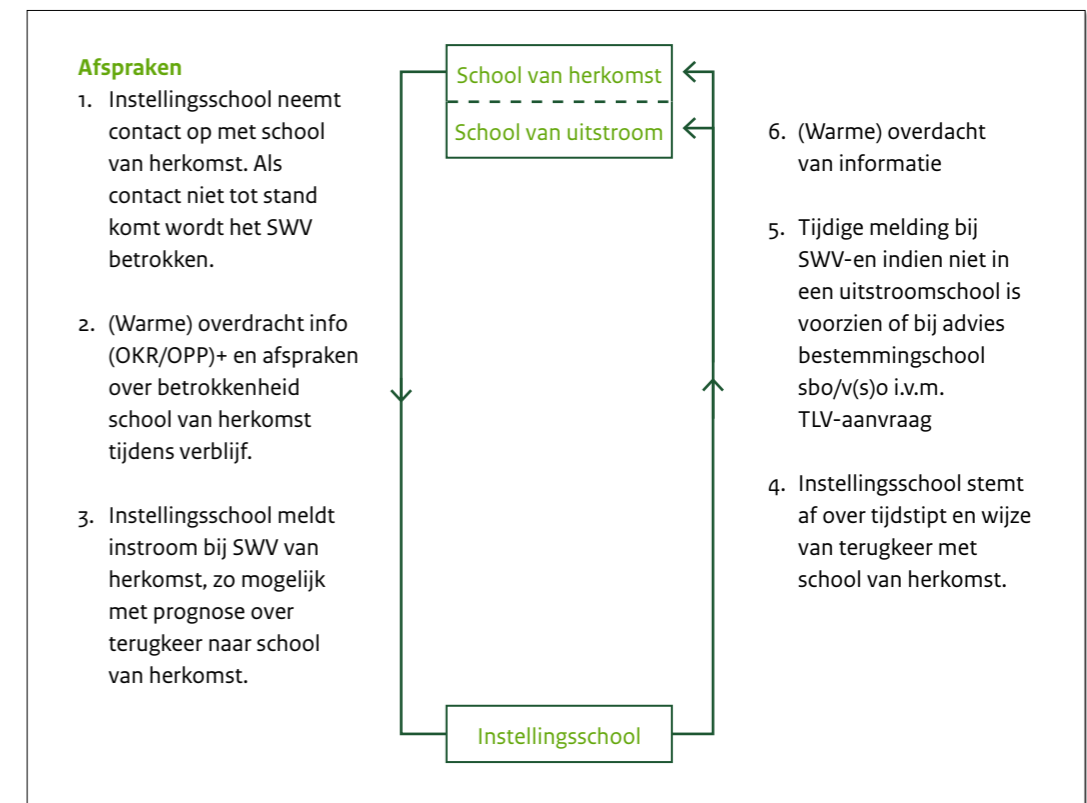
Elke leerling die uitstroomt naar het VO wordt gemeld bij het SWV. Gezamenlijk wordt vastgesteld welk perspectief er is op schoolplaatsing en welke rollen en taken er voor het SWV, resp. de instellingsschool zijn weggelegd.

Bij deze 4 afspraken hoort een overdrachtsformulier. Dit overdrachtsformulier is opgenomen als bijlage bij deze rapportage.

Stroomschema en stappenplan ononderbroken schoolloopbaan voor leerlingen in scholen verbonden aan (open) residentiële instellingen

De werkgroep heeft eind mei 2016 haar 2e opdracht, met het opstellen van een stroomschema/ stappenplan, afgerond. Hierin zijn afspraken met de samenwerkingsverbanden PO en VO opgenomen over het realiseren van een ononderbroken schoolloopbaan voor leerlingen in de (open) residentiële sector. Dit stroomschema/stappenplan sluit aan bij de 4 eerder genoemde afspraken.

Stroomschema/stappenplan

NB 1. Het schema veronderstelt een planmatige afronding van de behandeling waardoor ook de schoolplaatsing tijdig voor te bereiden is. Dit is in de praktijk niet altijd het geval.

NB 2. Op <https://www.passendonderwijs.nl/wp-content/uploads/2014/12/Stroomschema-toelaatbaarheidsverklaringen.pdf> is te lezen welk swv in welke situatie de tlv afgeeft.

Bijlage

Bijlage

Formulier t.b.v. informatieoverdracht

In- en uitstroombijlage leerlingen school OGJ				
INSTROOM		UITSTROOM		
ALGEMENE GEGEVENS				
Naam leerling				
Adres				
Telefoonnummer(s)				
E-mail adres(sen)				
Gebortedatum	Klik hier als u een datum wilt invoeren.			
Wettelijk verantwoordelijke(n)				
Nummer TLV	geldig tot			
Datum plaatsing	25 augustus 2015			
Schooljaar / planperiode	Start- en einddatum OPP			
Schoolinformatie				
BSN				
Samenwerkingsverband				
School, plaats en achtergrond				
Contactpersoon en contactgegevens				
A CONTEXT				
Ouders:				
Leerling:				
1. Reeds beschikbare onderzoeksgegevens				
	Omschrijving	Naam hulpverlener	Datum	Resultaat
Diagnostisch onderzoek	DSM classificatie AS I t/m V			
Capaciteiten onderzoek	Wisc -IQ- niveau			
Hulpverlening				
Overige	Eventuele hulpverleners als die in beeld zijn.			
2. Schoolloopbaan				
Start (voortgezet) onderwijs	Historie school. Basis en evt. voortgezet.			
Schoolloopbaan met groepsverloop tot start op huidige school	Overgangsbewijzen, Certificaten, diploma's.			
B Onderwijrelevante beginsituatie (indien aanwezig volstaat OPP. Mits deze overeenkomstige informatie bevat)				
3. Algemene leerling kenmerken				
	Bevorderende factoren	Belemmerende factoren		
Cognitieve ontwikkeling				
Taak-werkhouding				
Didactische ontwikkeling				
Emotionele ontwikkeling				
Sociale vaardigheden				
Medische ontwikkeling	Medicatie	Medicatie		
Thuisituatie				
Vrije tijd	Evt. sporten, interesses.			

In- en uitstroombijlage leerlingen school OGJ		
4. Niveau van schoolvorderingen		
Niveau / klas / afd.		
Overzicht:		
Emotionele ontwikkeling	Aandachtspunten bij binnenkomst	Vorderingen in ontwikkeling
Sociale vaardigheden	Aandachtspunten bij binnenkomst	Vorderingen in ontwikkeling
5. Analyse handelingsplanning (indien mogelijk studiewijzer meesturen)		
	Doelen behaald ja / nee	Analyse/ resultaat Boeken / methodes
Nederlands		
Engels		
Rekenen/Wiskunde		
Maatschappijleer		
Emotionele ontwikkeling		
Sociale vaardigheden		
6. Onderwijsbehoefte		
Pedagogische behoeften	Omschrijving	Handelingsadviezen:
Leerkrachthouding	Welke aanpak voor deze leerling	Deze adviezen zijn dienend voor het handelen van de leerkracht
Emotionele ontwikkeling	Behandeling,	
Sociale vaardigheden		
Overig		
Didactische behoeften	Omschrijving	Handelingsadviezen:
Ruimte/omgeving	Bijv: Concentratie?	Samenstelling klas
Instructie	Bijv: korte opdrachten	Hoe
Verwerking	ENZ	Hoe
Middelen/materialen	ENZ	Wat
Tijd	ENZ	Hoelang
Actieve en zelfstandige rol		
Overig : Veiligheid		
Overige		
7. Integratief beeld en consequenties voor het ontwikkelingsperspectief Samenvatting, analyse, hulpvragen vanuit HGW (handelingsgericht werken)		

In- en uitstroombijlage leerlingen school OGJ	
C Ontwikkelperspectief	
8. Uitstroombestemming en niveau	
Vervolgonderwijs	
Arbeid	
Dagbesteding	
9. Overige opmerkingen	
Afspraken	(Dit in de inschrijving gehandhaafd en kan leerling eventueel terugkeren?) Denk aan zorgplicht (Kan er een tussentijds contract worden gemaakt?)
Opmerking(en)	
Ondertekening	Datum 25 augustus 2015
Naam	Handtekening
Contactpersoon:	

Dit is een uitgave van het
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Productie
Werkgroep samenwerking onderwijs in
geslotenheid en SWVVO

Uitgave
Maart 2017

